

การทดสอบสมมติฐาน และอภิปรายผล

รายละเอียดในบทนี้จะกล่าวถึง การทดสอบสมมติฐาน และการอภิปรายผลซึ่งเป็นเป็น ส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 2 การอภิปรายผล

ตอนที่ 1 การทดสอบสมมติฐาน การทดสอบสมมติฐาน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำ การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบท โดยการตั้งสมมติฐานในการวิจัย ไว้ 7 ข้อ ผู้วิจัยจะทำการทดสอบสมมติฐานทั้ง 7 ข้อ โดยใช้การทดสอบสมมติฐานทางสถิติเพื่อ หาทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้ค่า GAMMA เพื่อมองทิศทางของ ความสัมพันธ์ซึ่งมีทั้งค่าบวกและลบตั้งแต่ +1 ถึงลบ 1 มีค่าใกล้ +1 แสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์ ระดับมาก และทิศทางความสัมพันธ์เป็นบวก คือถ้าตัวแปรอิสระเพิ่มตัวแปรตามจะเพิ่มด้วย มีค่า ใกล้ -1 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์สูง แต่ลักษณะความสัมพันธ์จะมีทิศทางตรงข้าม คือ ถ้าตัวแปรอิสระลดลง ตัวแปรตามจะน้อยลง ในที่นี้ผู้วิจัยพิจารณาแบ่งเป็น 3 ช่วง คือ $0 \rightarrow +0.25$ ถึงว่ามีความสัมพันธ์ระดับต่ำ $+0.26 \rightarrow +0.50$ คือว่ามีความสัมพันธ์ระดับปานกลางและ ตั้งแต่ $+0.51$ ขึ้นไป ถือว่ามีความสัมพันธ์ระดับสูง และใช้ค่า Chi-Square ณ ระดับนัยสำคัญ ที่ 0.05 นั่นคือ ถ้าค่าที่ได้จากการทดสอบมากกว่า 0.05 แสดงว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่ถ้าค่าที่ได้ต่ำกว่า 0.05 หรือเท่ากับ 0.05 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมี ความสัมพันธ์กัน หรือดูจากค่า Chi-Square ที่ระดับ 0.05 $df = 4$ มีค่าเท่ากับ 9.45 ถ้าค่า ที่ได้จากการทดสอบมากกว่าแสดงว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กัน แต่ถ้าค่าที่ได้ จากการศึกษาทดสอบน้อยกว่า 9.45 แสดงว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรตามไม่มีความสัมพันธ์กัน การ อภิปรายผลการทดสอบผู้วิจัยใช้แบบแรกในการอธิบาย โดยจะทำการทดสอบตามลำดับดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ประชากรในชนบทยังมีรายได้มากขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็ยิ่งจะมากขึ้นเพียงนั้น

ตารางที่ 19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบทกับรายได้

รายได้	คุณภาพชีวิต			รวม
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
น้อย	53.8 (32)	30.0 (18)	16.7 (10)	30.0 (60)
ปานกลาง	23.9 (11)	30.4 (14)	45.7 (21)	23.0 (46)
มาก	20.2 (19)	36.2 (34)	43.6 (41)	47.0 (94)
รวม	31.0 (62)	33.0 (66)	36.0 (72)	100 (200)

$$X^2 = 23.40415 \quad df = 4 \quad Sig = 0.0001 \quad Gamma = +0.38196$$

จากตารางที่ 19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบท กับรายได้พบว่า ประชากรชนบทที่มีรายได้มากจะมีคุณภาพชีวิตสูง คิดเป็นร้อยละ 43.6 เมื่อเทียบกับประชากรที่มีรายได้น้อยซึ่งมีคุณภาพชีวิตสูงคิดเป็นร้อยละ 16.7 มีความความแตกต่างกันถึงร้อยละ 26.9 จึงอาจกล่าวได้ว่าคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบทขึ้นอยู่กับรายได้ และเมื่อพิจารณาจากค่า Gamma พบว่ามีค่าที่ได้ = +0.38196 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในเกณฑ์ระดับปานกลาง คือเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น จะส่งผลให้คุณภาพชีวิตสูงตามไปด้วย

อนึ่ง จากการทดสอบค่า Chi-Square พบว่า มีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.00 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ ณ ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ประชากรในชนบทยังมีรายได้มากขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็ยิ่งจะมากขึ้นเพียงนั้น

สมมติฐานข้อที่ 2 ประชากรในชนบทซึ่งมีการศึกษาสูงขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็จะยิ่งมากขึ้นเท่านั้น

ตารางที่ 20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบทกับระดับการศึกษา

การศึกษา	คุณภาพชีวิต			รวม
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
ต่ำ	45.2 (14)	22.6 (7)	32.3 (10)	15.5 (31)
ปานกลาง	28.5 (41)	34.7 (50)	36.8 (53)	72.0 (144)
สูง	28.0 (7)	36.0 (9)	36.0 (9)	12.5 (25)
รวม	31.0 (62)	33.0 (66)	36.0 (72)	100 (200)

$$\chi^2 = 3.73899 \quad df = 4 \quad Sig = 0.4425 \quad Gamma = +0.12027$$

จากตารางที่ 20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบท กับระดับการศึกษาพบว่า ประชากรที่มีการศึกษาสูงคิดเป็นร้อยละ 36.0 เทียบกับประชากรที่มีการศึกษาต่ำมีคุณภาพชีวิตที่สูง คิดเป็นร้อยละ 32.3 มีความแตกต่างกันเพียงร้อยละ 3.7 ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า คุณภาพชีวิตของประชากรในชนบทขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา

อนึ่ง เมื่อพิจารณาจากค่า Gamma พบว่า ค่าที่ได้ = + 0.12027 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกแต่อยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ คือเมื่อระดับการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น จะส่งผลให้คุณภาพชีวิตสูงขึ้นตามไปด้วย

อย่างไรก็ตามจากการทดสอบ Chi-Square พบว่ามีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.44 ซึ่งสูงกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ ณ ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ประชากรยังมีการศึกษาสูงขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็จะยิ่งมากขึ้นเพียงนั้น

สมมติฐานข้อที่ 3 ประชากรในชนบทซึ่งมีความเชื่อทางศาสนามากขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็จะยิ่งมากขึ้นเท่านั้น

ตารางที่ 21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบทกับความเชื่อทางศาสนา

ความเชื่อทางศาสนา	คุณภาพชีวิต			รวม
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
ต่ำ	46.7 (35)	34.7 (26)	18.2 (14)	37.5 (75)
ปานกลาง	22.0 (9)	34.1 (14)	43.9 (18)	20.5 (41)
มาก	21.4 (18)	31.0 (26)	47.6 (40)	45.0 (84)
รวม	31.0 (62)	33.0 (66)	36.0 (72)	100 (200)

$$X^2 = 19.81022 \quad df = 4 \quad Sig = 0.0005 \quad Gamma = +0.38833$$

จากตารางที่ 21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบท กับความเชื่อทางศาสนา พบว่า ประชากรที่มีความเชื่อทางศาสนามากจะมีคุณภาพชีวิตที่สูงคิดเป็นร้อยละ 47.6 เทียบกับประชากรที่มีความเชื่อทางศาสนาต่ำมีคุณภาพชีวิตสูงคิดเป็นร้อยละ 18.2 มีความแตกต่างกันถึงร้อยละ 39.4 ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า คุณภาพชีวิตของประชากรในชนบท ขึ้นอยู่กับความเชื่อทางศาสนา และเมื่อพิจารณาจากค่า Gamma พบว่าค่าที่ได้ = 0.38833 แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกันในเกณฑ์ระดับปานกลาง คือเมื่อระดับความเชื่อทางศาสนาเพิ่มมากขึ้น จะส่งผลให้คุณภาพชีวิตสูงตามไปด้วย

อนึ่ง จากการทดสอบ Chi-Square พบว่ามีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.00 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ ณ ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ประชากรยิ่งมีความเชื่อทางศาสนามากขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็จะยิ่งมากขึ้นเพียงนั้น

สมมติฐานข้อที่ 4 ประชากรในชนบทยังมีทรัพย์สินมากขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็จะยิ่งมากขึ้นเท่านั้น

ตารางที่ 22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบทกับทรัพย์สิน

ทรัพย์สิน	คุณภาพชีวิต			รวม
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
น้อย	39.4 (26)	27.3 (18)	33.3 (22)	33.0 (66)
ปานกลาง	27.3 (18)	37.9 (25)	34.8 (23)	33.0 (66)
มาก	26.5 (18)	33.8 (23)	39.2 (27)	34.0 (68)
รวม	31.0 (62)	33.0 (66)	36.0 (72)	100 (200)

$$X^2 = 3.806032 \quad df = 4 \quad Sig = 0.4329 \quad Gamma = +0.12724$$

จากตารางที่ 22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบท กับทรัพย์สิน พบว่า ประชากรที่มีทรัพย์สินมากจะมีคุณภาพชีวิตที่สูงคิดเป็นร้อยละ 39.2 เทียบกับประชากรที่มีทรัพย์สินน้อยจะมีคุณภาพชีวิตสูงคิดเป็นร้อยละ 33.3 มีความแตกต่างกันถึงร้อยละ 5.9 ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การมีคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบท ขึ้นอยู่กับทรัพย์สิน และเมื่อพิจารณาจากค่า Gamma พบว่าค่าที่ได้ = +0.12724 แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์เชิงบวก แต่อยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ คือเมื่อทรัพย์สินเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้คุณภาพชีวิตสูงตามไปด้วย

อย่างไรก็ตาม จากการทดสอบ Chi-Square พบว่ามีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.43 ซึ่งสูงกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ ณ ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ประชากรยังมีทรัพย์สินมากขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็จะยิ่งมากขึ้นเพียงนั้น

สมมติฐานข้อที่ 5 ประชากรในชนบทที่มีภาวะผู้นำมากขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็จะยิ่งมากขึ้นเท่านั้น

ตารางที่ 23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบทกับภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำ	คุณภาพชีวิต			รวม
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
ต่ำ	39.2 (29)	23.0 (17)	37.8 (28)	37.0 (74)
ปานกลาง	29.1 (16)	41.8 (23)	29.1 (16)	27.5 (55)
สูง	23.9 (17)	36.6 (26)	39.4 (28)	35.5 (71)
รวม	31.0 (62)	33.0 (66)	36.0 (72)	100 (200)

$$X^2 = 7.670032 \quad df = 4 \quad Sig = 0.1044 \quad Gamma = +0.11441$$

จากตารางที่ 23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบท กับภาวะผู้นำ พบว่า ประชากรที่มีภาวะผู้นำสูง จะมีคุณภาพชีวิตที่สูงคิดเป็นร้อยละ 39.4 เทียบกับประชากรที่มีภาวะผู้นำต่ำจะมีคุณภาพชีวิตที่สูงคิดเป็นร้อยละ 37.8 มีความแตกต่างกันถึงร้อยละ 1.6 ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า คุณภาพชีวิตของประชากรในชนบทขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำ และเมื่อพิจารณาจากค่า Gamma พบว่าค่าที่ได้ = +0.1141 แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกแต่อยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ คือเมื่อระดับภาวะผู้นำเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้คุณภาพชีวิตสูงตามไปด้วย

อย่างไรก็ตาม จากการทดสอบ Chi-Square พบว่ามีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.10 ซึ่งสูงกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ ณ ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ประชากรยิ่งมีภาวะผู้นำมากขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็จะยิ่งมากขึ้นเพียงนั้น

สมมติฐานข้อที่ 6 ประชากรในชนบทซึ่งเป็นสมาชิกองค์การทางสังคมมากขึ้นเพียงใด
คุณภาพชีวิตของเขาก็จะมากขึ้นเพียงนั้น

ตารางที่ 24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบทกับการเป็นสมาชิก
ขององค์การทางสังคม

การเป็นสมาชิก องค์การทางสังคม	คุณภาพชีวิต			รวม
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
น้อย	30.4 (17)	35.7 (20)	33.9 (18)	37.6 (56)
ปานกลาง	27.3 (18)	36.4 (24)	36.4 (24)	44.3 (66)
มาก	33.3 (9)	29.6 (8)	32.0 (10)	18.1 (27)
รวม	29.5 (44)	34.9 (52)	35.6 (53)	100 (149)

$$X^2 = 0.59560 \quad df = 4 \quad Sig = 0.9636 \quad Gamma = +0.01742$$

จากตารางที่ 24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบท กับการ
เป็นสมาชิกองค์การทางสังคม พบว่า ประชากรที่เป็นสมาชิกองค์การทางสังคมมาก จะมีคุณภาพ
ชีวิตสูงคิดเป็นร้อยละ 32.0 เมื่อเทียบกับประชากรที่เป็นสมาชิกองค์การทางสังคมต่ำจะมีคุณภาพ
ชีวิตที่สูงคิดเป็นร้อยละ 33.9 มีความแตกต่างกันถึงร้อยละ 3.1 และเมื่อพิจารณาจากค่า
Gamma พบว่าได้ = +0.01742 แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกแต่อยู่ในเกณฑ์
ระดับต่ำ คือเมื่อระดับการเป็นสมาชิกขององค์การทางสังคมเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้คุณภาพชีวิตสูง
ตามไปด้วย

อย่างไรก็ตาม จากการทดสอบ Chi-Square พบว่ามีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.96 ซึ่งสูง
กว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ ณ ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ประชากร
ในชนบทซึ่งเป็นสมาชิกองค์การทางสังคมมากขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็จะยิ่งมากขึ้น
เพียงนั้น

สมมติฐานข้อที่ 7 ประชากรในชนบทยิ่งได้รับการติดต่อกับชุมชนภายนอกมากขึ้นเพียงใด
คุณภาพชีวิตของเขาก็จะยิ่งมากขึ้นเพียงนั้น

ตารางที่ 25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบทกับการได้รับการ
ติดต่อกับชุมชนภายนอก

การติดต่อกับ ชุมชนภายนอก	คุณภาพชีวิต			รวม
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
1 - 7	27.0 (20)	32.4 (24)	40.5 (30)	37.6 (74)
8 - 13	23.8 (15)	34.9 (22)	41.3 (26)	31.5 (63)
14 ขึ้นไป	42.9 (27)	31.7 (20)	25.4 (16)	31.5 (63)
รวม	31.0 (62)	33.0 (66)	36.0 (72)	100 (200)

$$\chi^2 = 7.26960 \quad df = 4 \quad Sig = 0.1223 \quad Gamma = -0.1976$$

จากตารางที่ 25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบท กับ
การได้รับการติดต่อจากชุมชนภายนอก พบว่า ประชากรที่ได้รับการติดต่อจากชุมชนภายนอกมาก
จะมีคุณภาพชีวิตสูงคิดเป็นร้อยละ 25.4 เมื่อเทียบกับประชากรที่ได้รับการติดต่อกับชุมชนภายนอก
น้อย จะมีคุณภาพชีวิตที่สูงคิดเป็นร้อยละ 40.5 มีความแตกต่างกันถึงร้อยละ 14.1 ดังนั้นจึงอาจ
กล่าวได้ว่า การมีคุณภาพชีวิตไม่ได้ขึ้นอยู่กับการได้รับการติดต่อกับชุมชนภายนอก และเมื่อพิจารณา
จากค่า Gamma พบว่าได้ = -0.1976 แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันเชิงลบต่อกันแต่
อยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ คือเมื่อระดับการติดต่อกับชุมชนภายนอกเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้คุณภาพชีวิตลดต่ำลง

อย่างไรก็ตาม จากการทดสอบ Chi-Square พบว่ามีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.12 ซึ่งสูง
กว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ ณ ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า
ประชากรในชนบทยิ่งได้รับการติดต่อกับชุมชนภายนอกมากขึ้นเพียงไร คุณภาพชีวิตของเขาก็จะยิ่ง
มากขึ้นเพียงนั้น

อภิปรายผล

จากการทดสอบสมมติฐานทั้ง 7 ข้อ พอสรุปได้ดังนี้

1. ประชากรในชนบทที่มีรายได้มากขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็ยิ่งมากขึ้นเพียงนั้น ซึ่งเป็นการยืนยันและสนับสนุนตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้
2. ประชากรในชนบทที่มีการศึกษาสูงขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็ยิ่งมากขึ้นเพียงนั้น ซึ่งยังไม่เป็นการยืนยันสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้
3. ประชากรในชนบทที่มีความเชื่อทางศาสนามากขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็ยิ่งมากขึ้นเพียงนั้น ซึ่งยังไม่เป็นการยืนยันสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้
4. ประชากรในชนบทที่มีทรัพย์สินมากขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็ยิ่งมากขึ้นเพียงนั้น ซึ่งยังไม่เป็นการยืนยันสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้
5. ประชากรในชนบทที่มีภาวะผู้นำมากขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็ยิ่งมากขึ้นเพียงนั้น ซึ่งยังไม่เป็นการยืนยันและสนับสนุนสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้
6. ประชากรในชนบทที่เป็นสมาชิกองค์การทางสังคมมากขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็ยิ่งมากขึ้นเพียงนั้น ซึ่งยังไม่เป็นการยืนยันและสนับสนุนสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้
7. ประชากรในชนบทที่ได้รับการติดต่อกับชุมชนภายนอกมากขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็ยิ่งมากขึ้นเพียงนั้น ซึ่งยังไม่เป็นการยืนยันสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

จากการทดสอบสมมติฐานทั้ง 7 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า มีการยืนยันและสนับสนุนสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ 2 ข้อ นอกนั้นอีก 5 ข้อ ไม่เป็นการยืนยันและสนับสนุนตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ได้รับการยืนยัน 2 ประการ คือ ในด้านรายได้ ประชากรในชนบทที่มีรายได้มากขึ้นเพียงใด คุณภาพของเขาก็ยิ่งมากขึ้นเพียงนั้น ตัวแปรรายได้เป็นตัวแปรที่กินความหมายกว้าง รวมอยู่ในเรื่องของเศรษฐกิจ เช่น ทรัพย์สิน การติดต่อกับชุมชนนอก องค์การทางสังคม ผลของตัวแปรเหล่านี้เป็นที่มาของรายได้ ที่จะทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี อย่างไรก็ตามตัวแปรรายได้นั้นก็จะต้องควบคู่ไปกับตัวแปรเรื่องความเชื่อทางศาสนา เพราะคนเราถ้าปฏิบัติตามหลักธรรมหรือยึดหลักธรรมในการดำเนินชีวิต ก็จะทำให้สิ่งที่กระทำและสิ่งที่คิดเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ดังนั้น เมื่อนำรายได้ไปใช้ในสิ่งที่ถูกต้องก็จะทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี งานวิจัยนี้อาจเป็นงานวิจัยชิ้นแรกที่ใช้ให้เห็นความสัมพันธ์ของรายได้ และความเชื่อทางศาสนาที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิต มีงาน

วิจัยที่ศึกษาที่ผ่านมา ได้พูดเรื่องราวได้ และความเชื่อทางศาสนาบ้างแล้ว แต่เป็นการศึกษาอย่างง่าย ต่างจากงานที่ผู้วิจัยศึกษาครั้งนี้

สมมติฐานที่ไม่ได้รับการยืนยันและสนับสนุน มี 5 ข้อ คือ

ข้อที่ 2 ประชากรในชนบทยังมีระดับการศึกษาสูงขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็จะยิ่งมากขึ้นเพียงนั้น

เหตุที่เป็นเช่นนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า น่าจะมีสาเหตุมาจาก

1. เมื่อเรากำหนดว่ายังมีการศึกษาสูง คุณภาพชีวิตก็ยิ่งมากขึ้น แสดงว่า คนที่มีการศึกษาสูงกับคนที่มีการศึกษาต่ำ ต่างกันมากพอสมควร แต่ในสังคมชนบทระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน

2. ในแง่ของระเบียบวิธีวิจัย สอดคล้องในเชิงวิชาการ คือ ผลการศึกษาออกมาว่า ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนใหญ่จบการศึกษามัธยมศึกษา (144 คน คิดเป็นร้อยละ 72) ได้รับการศึกษาต่ำกว่าการศึกษามัธยมศึกษา 31 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 และได้รับการศึกษาสูงกว่าการศึกษามัธยมศึกษาเพียง 25 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 เมื่อนำไปทดสอบสมมติฐานทางสถิติด้วยค่าไคร้สแควร์ จึงไม่ได้รับการยืนยันหรือสนับสนุน

ข้อที่ 4 ประชากรในชนบทยังมีทรัพย์สินมากขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็จะยิ่งมากขึ้นเพียงนั้น

เหตุที่เป็นเช่นนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า น่าจะมีสาเหตุมาจาก

1. ทรัพย์สินที่นำมาศึกษา ไม่รวมที่เป็นรายได้ แต่ศึกษาจากการประเมินราคาทรัพย์สิน เช่น บ้าน ที่ดิน เครื่องใช้และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสบายในชีวิต คนที่มีทรัพย์สินมากกับคนที่มีทรัพย์สินน้อย ต้องมีความแตกต่างกันพอสมควร แต่ในกลุ่มตัวอย่างในเรื่องทรัพย์สินมีทุกครอบครัว ไม่แตกต่างกัน

2. การประเมินราคาทรัพย์สิน เช่น ราคาที่ดิน แต่ละครอบครัวประเมินแตกต่างกันมาก ซึ่งในความเป็นจริง การถือครองที่ดิน เป็นการได้รับตกทอดมาจากบิดามารดา และการเปลี่ยนการถือครองโดยการซื้อขายมีน้อยมาก กลุ่มตัวอย่างจึงไม่สามารถประเมินราคาเป็นตัวเองได้

3. การออมทรัพย์ ในอำเภอปากท่ามีธนาคารเพียงแห่งเดียว คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทำการเกษตรส่วนใหญ่ (147 คิดเป็นร้อยละ

73.5) จะฝากเงินกับธนาคารแห่งนี้เพื่อจะกู้เงินไปใช้ในการเกษตร ทำให้เป็นหนี้กับธนาคาร ซึ่งเมื่อไม่มีเงินชำระตามกำหนดเวลา จำนวนของเงินที่เป็นหนี้ก็จะเพิ่มขึ้น ทำให้ทรัพย์สินส่งผลกับคุณภาพชีวิตน้อยมาก เมื่อนำไปทดสอบสมมติฐานทางสถิติด้วยค่าไคร้สแควร์ จึงไม่ได้รับการยืนยันหรือสนับสนุน อย่างไรก็ตาม เหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น เป็นเหตุผลที่ได้จากการปฏิบัติจริง แต่ในทางทฤษฎีอาจจะยังเป็นจริงอยู่

ข้อที่ 5 ประชากรในชนบทยังมีภาวะผู้นำมากขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็จะยิ่งมากขึ้นเพียงนั้น

เหตุที่เป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า น่าจะมีสาเหตุมาจาก

1. ตามทฤษฎีการมีภาวะผู้นำหรือผู้นำจะต้องมีคุณภาพ และเป็นผู้นำที่ดี จึงจะทำให้คุณภาพชีวิตสูงขึ้น แต่ในกรณีนี้อาจจะพบว่าผู้นำไม่มีคุณภาพสูงตามทฤษฎีก็ได้
2. ระเบียบวิธีวิจัย แบบสอบถามของผู้วิจัยอาจจะไม่ได้วัดการเป็นผู้นำอย่างถูกต้อง แบบสอบถามจะวัดการปฏิบัติ ซึ่งการปฏิบัติในเรื่องภาวะผู้นำของชาวชนบทมีลักษณะใกล้เคียงกัน
3. กลุ่มตัวอย่างอาจจะมีความเล็กไป (200 คน) ทำให้ความแตกต่างของภาวะผู้นำไม่ชัดเจนจากเหตุผลที่กล่าวมาแล้ว เมื่อนำไปทดสอบสมมติฐานทางสถิติด้วยค่าไคร้สแควร์ จึงไม่ได้รับการยืนยันหรือสนับสนุน อย่างไรก็ตาม เหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น เป็นเหตุผลที่ได้จากการปฏิบัติจริง แต่ในทางทฤษฎีอาจจะยังเป็นจริงอยู่

ข้อที่ 6 ประชากรในชนบทยังเป็นสมาชิกองค์การทางสังคมมากขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็จะยิ่งมากขึ้นเพียงนั้น

เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า น่าจะมีสาเหตุมาจาก

1. ตามทฤษฎี องค์การทางสังคมต้องเป็นองค์การทางสังคมที่มีคุณภาพ สมาชิกขององค์การต้องช่วยกันคิดช่วยกันทำ และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ขององค์การทางสังคมที่เป็นสมาชิกอยู่ แต่ในทางปฏิบัติ ในตัวอย่างนี้ไม่เป็นเช่นนั้น
2. จากการที่ผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูล องค์การทางสังคมที่พบว่าเป็นองค์การทางราชการจัดตั้งขึ้น ทำให้ประชาชนขาดการกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมขององค์การ การเป็นสมาชิกองค์การทางสังคมมากเท่าไร ก็ไม่ทำให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น
3. กลุ่มตัวอย่างอาจจะมีความเล็กไป คือจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 200 คน มีผู้ที่เป็นสมาชิกองค์การทางสังคมอย่างน้อย 1 องค์การ 149 คน ทำให้ความแตกต่างของการเป็น

สมาชิกองค์การทางสังคมไม่ชัดเจน จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้ว เมื่อนำไปทดสอบสมมติฐานทางสถิติด้วยค่าไคร้สแควร์ จึงไม่ได้รับการยืนยันหรือสนับสนุน อย่างไรก็ตามเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น เป็นเหตุผลที่ได้จากการปฏิบัติจริง แต่ในทางทฤษฎีอาจจะยังเป็นจริงอยู่

ข้อที่ 7 ประชากรในชนบทยังได้รับการติดต่อกับชุมชนภายนอกมากขึ้นเพียงใด คุณภาพชีวิตของเขาก็จะยิ่งมากขึ้นเพียงนั้น

เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า น่าจะมีสาเหตุมาจาก

1. ตามทฤษฎี การติดต่อกับชุมชนภายนอกที่จะส่งผลถึงคุณภาพชีวิต ต้องเป็นการติดต่อในรูปของความร่วมมือ สนับสนุน ช่วยเหลือ มาในรูปของการให้ความรู้ คำแนะนำ วัสดุอุปกรณ์ หรือเงินแก่ครอบครัว แต่ในทางปฏิบัติ ในตัวอย่างนี้ไม่เป็นเช่นนั้น

2. จากการที่ผู้วิจัย เข้าไปเก็บข้อมูล การติดต่อกับชุมชนภายนอก เป็นการติดต่อเพื่อการรักษาพยาบาล เกิดจากความจำเป็นที่ต้องไปรับการรักษาบำบัดความเจ็บป่วยของตนเอง มิใช่เป็นการติดต่อเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการไปติดต่อกับทางราชการก็ไปทำหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ เช่น การไปแจ้งคนเกิด-ตาย การทำบัตรประชาชน การไปขอสำเนาทะเบียนบ้าน มิใช่การติดต่อเพื่อให้เกิดความรู้ที่จะนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้ว เมื่อนำไปทดสอบสมมติฐานทางสถิติด้วยค่าไคร้สแควร์ จึงไม่ได้รับการยืนยันหรือสนับสนุน อย่างไรก็ตามเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น เป็นเหตุผลที่ได้จากการปฏิบัติจริง แต่ในทางทฤษฎีอาจจะยังเป็นจริงอยู่

ในการศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของประชากรในชนบท ตัวแปรการศึกษา เป็นตัวแปรร่วมกับทุกตัวแปรเหตุ เช่น ภาวะผู้นำ ถ้าเป็นผู้นำที่มีการศึกษา มีความรู้ดี ก็จะทำพาไปในทางที่ดีที่ทำประโยชน์ให้กับครอบครัว ทำให้คุณภาพชีวิตดีไปด้วย ถ้าผู้นำขาดการศึกษาก็จะเป็นผู้นำที่ไม่มีคุณภาพ องค์การทางสังคมถ้าสมาชิกในองค์การเป็นผู้ที่มีการศึกษา ก็จะใช้ความรู้ที่มีช่วยกันในการพัฒนาองค์การ ทำให้สมาชิกในองค์การมีคุณภาพชีวิตที่ดี หรือการติดต่อกับชุมชนภายนอก เช่น การกู้ยืมเงินมาใช้ประโยชน์ที่ไม่ถูกต้อง ก็จะเป็นการติดต่อที่ไม่ฉลาด ถ้าประชาชนมีการศึกษาก็รู้จักใช้ประโยชน์จากการติดต่อมาเสริมทำให้คุณภาพสูงขึ้น ดังนั้นการที่ประชากรเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง มีการรับรู้ในสิ่งที่ถูกต้องทำให้เขามีโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเขาให้สูงขึ้น แต่กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีระดับการศึกษาไม่สูงและไม่แตกต่างกัน ทำให้มีผลต่อตัวแปรอิสระคือทำให้ตัวแปรอิสระมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามอ่อนลง